

عدالت و نابرابری در سه دولت

گفت‌وگو با وزیر رفاه دولت خاتمی

حالا دیگر عدالت اجتماعی آشناترین واژه در ادبیات اقتصادی ایران است؛ آنقدر که تمام شهروندان ایرانی طی ۲۷ سال گذشته بارها این واژه را شنیده‌اند اما همچنان می‌توانند به خوبی تحلیل‌هایی الوان ارائه دهند که هنوز عدالت اجتماعی رویایی گشوده در سرزمین ایران است. فقر و نابرابری موجود و همچنین فاصله طبقاتی آنقدر در ایران واضح به تصویر کشیده شده است که به‌باور صاحب‌نظران اقتصادی و اجتماعی کشور اثبات وجود نابرابری‌های اجتماعی با عدم وجود...

صفحه ۱۰

دوشنبه ۲۱ فروردین ۱۳۸۵ ■ ۱۱ ربیع الاول ۱۴۲۷ ■ ۱۰ آوریل ۲۰۰۶

تیتراها

قالیباف:

تهران صاحب

تراموا می شود

— صفحه ۲۶ —

سخنگوی وزارت امور خارجه خبر داد:

احتمال

مصالحه ایران

با اروپا

— صفحه ۲ —

شهر بازی

برای همیشه

تعطیل شد

— صفحه ۲۶ —

بازار دیروز	
یک گرم طلای ۱۸ عیار	۱۳۰۹۰ تومان
سکه تمام بهار	۱۴۱۰۰۰ تومان
نیم سکه	۷۰۵۰۰ تومان
دلار	۹۱۶ تومان
یورو	۱۱۱۲ تومان
شاخص کل بورس تهران	۹۴۹۴٫۳

انتخابات اپتالیا تیر اول روزنامه‌ها

آرش فیح زاد: برگزاری انتخابات عمومی در ایتالیا و آینده سیلویو برلوسکونی مورد توجه روزنامه‌های روز گذشته انگلیس قرار گرفته بود. «سندی تایمز» با اشاره به دوران پنج ساله نخست‌وزیری برلوسکونی می‌نویسد: «برلوسکونی در این پنج سال گاف‌های زیادی داده است و شایستگی عهده‌دار شدن سمت نخست‌وزیری یک کشور را ندارد. امیدواریم این میلیارد رسانه‌ای ایتالیا در انتخابات مغلوب رومانو پرودی شود.» اما روزنامه «سندی تلگراف» از اقدامات برلوسکونی تمجید کرده است. این روزنامه می‌نویسد: «درست است که برلوسکونی اشتباهات زیادی طی دوران نخست‌وزیری خود انجام داده است اما نباید این واقعیت را انکار کرد که اقدام‌های او در تمرکززدایی از قدرت و

تقسیم قدرت در نقاط مختلف ایتالیا و نیز حل کردن معضل بوروکراسی بسیار اشربخش و مفید بود.» در اتریش نیز روزنامه «دی پرس» بخت پرودی برای کسب پیروزی در انتخابات ایتالیا که از دیروز آغاز شده را بیشتر می‌داند و در مورد برلوسکونی می‌نویسد: «رفتار برلوسکونی در هفته‌های اخیر به خوبی نشان می‌دهد که او از شکستش در انتخابات اطمینان دارد. او اخیراً در مصاحبه‌ای تلویزیونی مجری برنامه را طرفدار حزب چپ قلمداد کرد و بدون پاسخ دادن به سؤال‌ها می‌کرفتن خود را پرت کرده و برنامه را ترک کرد. برلوسکونی ادعا کرده است کسانی که به‌چپ‌ها که رومانو پرودی نماد آن است رای بدهند دیوانه هستند. او حتی پا را از این هم فراتر گذاشته و در اظهارنظری خنده‌دار گفته است همانطور که مسیح برای آموزش نگاهان انسان زجر کشید و مصلوب شد او نیز هر لحظه برای توسعه و پیشرفت ایتالیا رنج می‌کشد. اما جالب اینجاست که این رنج کشیدن‌های آقای برلوسکونی هیچ نتیجه‌ای عاید ایتالیایی‌ها نکرده است. اگر واقعیت را بخوایم بدانیم باید گفت تمام دستاوردهای برلوسکونی طی پنج سال نخست‌وزیری‌اش کشیدن پوست صورت و کاشتن مو در سرش بوده است.» در ایتالیا هم روزنامه «کوریه دلا سرا» که معتبرترین و پرنیزاترین روزنامه این کشور به‌شمار می‌آید از پایان تبلیغات انتخاباتی و آغاز رای گیری استقبال کرده و می‌نویسد: «برلوسکونی و پرودی طی روزهای تبلیغات به جای اینکه به معرفی برنامه‌های خود بپردازند یکدیگر را مورد اهانت قرار دادند. خوشبختانه این روزها به پایان رسید و پنجاه میلیون ایتالیایی که واجد شرایط رای دادن هستند مشخص خواهند کرد که به‌زعم برلوسکونی چند درصدشان عاقل و چند درصدشان دیوانه هستند.»

روزنامه شرق

در پی دیدار سران دو حزب برای پیگیری گفت‌وگوها صورت گرفت

تشکیل کمیته مشترک مؤتلفه – مشارکت

شرایط کنونی کشور با چهره‌هایی چون آقای «مهدی کروبی»، «مهندس «میرحسین موسوی» و دکتر «مصطفی معین» هم دیدار ۴۴ با هزینه نزدیک بیش از ۳۵ میلیارد دلار به جای حدود ۱۵ میلیارد دلار قانون برنامه و افزون بر این برای بودجه سال ۸۵ کشور، یابنگر عدم شکل‌دهی سامان و سازمان ساختار و کارکرد دولت برای اهداف توسعه‌ای است که این خود بی تضییع‌های مالی، پولی و اداری را به همراه خواهد داشت که اینها نیز به نوبه خود تشدیدکننده نابسامانی‌های اقتصادی یعنی افزایش نرخ بیکاری، بلااستفاده ماندن ظرفیت‌های اقتصادی، سوخت‌شدن بسیاری از فرصت‌ها، افزایش نرخ تورم و به تبع آن افزایش نرخ بهره‌ا‌ست. دولت و مجلس اکنون به جای چاره‌اندیشی اساسی، عملاتی و با دیدجام‌نگر و فراگیر با منظرهای دستوری هر روز فرمان‌اصلاح یکی از اهداف اقتصادی را که به تبع بسیاری از عوامل دیگر ساخته و پرداخته می‌شوند صادر می‌کنند. دستوراتی که شرایط محیطی کشور، مولاین و منطقی‌های آن به دور از ذهن دستوردهندگان آن در جامعه دارد عمل می‌کند. این دستورات تک‌بعدی و حکومتی نه‌تنها نمی‌تواند چارساز باشد، بلکه به مشکلات و عدم‌تعادل‌ها آرزوی

توضیحات دبیر سیاسی موتلفه

از سوی دیگر «حمیدرضا ترقی» دبیر سیاسی حزب موتلفه در گفت‌وگو با خبرنگار «شرق» نیز از تاکید اعضای شورای مرکزی این حزب بر تادوم گفت‌وگوها با جبهه مشارکت خبر داد. وی با اشاره به ارائه گزارش دیدار سران مشارکت و موتلفه در جلسه شنبه شب شورای مرکزی حزب موتلفه افزود: «اعضای شورای مرکزی همان‌طور که در سرمقاله شماره اخیر ارگان حزب هم آمده تعامل با احزاب خودی و درون نظام اعم از اصولگرا و اصلاح‌طلب را برای تقویت وحدت ملی کشور ضروری می‌دانند. «حمیدرضا ترقی» پرسید: «با این حال به‌نظر می‌رسد در بدنه حزب موتلفه انتقاداتی به این دیدار وارد شود چنان‌که وقتی مصاحبه آقایان تاج‌زاده و یا جلایی‌پور در نشریه «ذکر» (نشریه تئوریک داخلی حزب موتلفه) منتشر شد، برخی اعضا و حتی مسئولان میانی حزب به این مسئله اعتراض کردند. آیا احتمال نمی‌دهید چنین اعتراضاتی در مورد این دیدارها هم

تکرار شود؟» ترقی پاسخ داد: «اعتراض و انتقاد درون احزاب طبیعی است. البته بحث تعامل میان احزاب با درج اندیشه‌های طرف مقابل در نشریه ارگان حزب تفاوت دارد و انتظار هم می‌رفت که با انتقاد برخی اعضای موتلفه مواجه شود. با این حال از آنجا که سیاست کلی حزب، نقد اندیشه‌ها و ارائه پاسخ منطقی به مخالفان و منتقدان است، ما حتی در نشریه داخلی خود هم دیدگاه‌های چهره‌های شاخص اصلاح‌طلبان را درج کرده‌ایم.»

ادامه در صفحه ۴

گفت‌وگوی شرق با آری‌هان

حالا ایران در جام جهانی است

پرسپولیس هنوز به صیاباتری نیاخته بود، تساوی پرسروصدای سرخ‌پوشان تهرانی مقابل ابومسلم و در روزهایی که همه ایرانی‌ها به خواب عمیق تعطیلات نوروزی فرو رفته بودند آری‌هان در کیش تیمش را به تمرینات فشرده و سختی وامی‌داشت که جام حذفی را نشانه رفته بود. او برخلاف مسئولان باشگاه نگران بازی با صیاباتری و بدن‌های خسته بازیکنان نبود و در ظهر یکی از آن هفت روزی که پرسپولیس در کیش آرام و قرار نداشت رویه‌روی ما نشست بود و...

سال سوم ■ شماره ۷۳۲ ■ ۲۸ صفحه ■ ۱۵۰ تومان

سرمقاله

اقتصاد دستوری

دکتر محمد ستاری‌فر

ساختار و کارکردهای یک اقتصاد از اجزای بسیار پیچیده گسترده و در تعامل با یکدیگر شکل گرفته است که سازمان مفاهیم آن گسترده‌است یعنی مفاهیم رشد، اشتغال، تورم، نرخ بهره و غیره در آن به صورت پیوسته با یکدیگر معنی و مفهوم پیدا می‌کنند و در ربط با یکدیگر به تعادل و توازن می‌رسند. تعادل و توازنی که از دینامیسم‌های فراینده خاص خود تبعیت کرده و به دور از منطق‌های دستوری و حکومتی است. بلکه حکومت‌ها و دولت‌ها با برپایی بسترها و نظام انگیزشی می‌توانند ایجادکننده یا مانع این تعادل‌ها و توازن‌ها باشند. از اهداف اساسی هر اقتصادی رشد مستمر، ثبات توسعه‌ای، تورم یک‌رقمی، نرخ بهره یک‌رقمی و نرخ بیکاری در حد صفر و یا ۴ درصدی است. این اهداف اقتصادی در میدان نظر، علم و اجرا تابع هستند و علت و علل آن بستگی به امور و متغیرهای بی‌شماری دارد. اگر در جامعه با دینامیسم‌های لازم فرآیندهای به هم پیوسته‌ای از حکمرانی خوب، ثبات اقتصادی، بالندگی، استفاده مطلوب از ظرفیت‌ها، مشارکت حداکثر مردم و بازار در اقتصاد، کاهش ریسک، آینده‌نگری مثبت و غیره شکل گرفت محصول این فرآیندها می‌تواند رشد اقتصادی باشد. بالا، نرخ بیکاری، نرخ تورم و نرخ بهره بانکی تک‌رقمی باشد. حسب تجارب نظری و عملی این فرآیندها که مستمر، پیوسته و همه‌جانبه باید باشد و دربرگیرنده جامعیت جامعه اقتصاد باشد باید به دور از تحکیم‌های اداری و دستوری آن هم بدون ملاحظه شرایط محیطی و ساختارها و مهار آن باشد. به همین جهت در موازین قانونی، حقوقی، علمی و نظری اسناد چشم‌انداز، سیاست‌های کلی و برنامه چهارم توسعه کشور تا حد بسیار گسترده‌ای این ابر ملاحظات مد نظر قرار گرفت و مقرر شد دولت با شکل‌دهی سامان و انضباط توسعه‌ای به خود و انجام اصلاحات نهادی در ساختار خود بسترساز و مشوق قواعد بازی برای بزرگ شدن اندازه اقتصاد کشور، بالندگی آن، رشد مستمر آن، وسعت بخشیدن به بازار و مشارکت مردم و بازار و ایجاد تزیینات نهادی و اداری در خود، برپایی ساختار بودجه کارآمد، همراه با انضباط شدید مالی و پولی، دور شدن از بودجه نفتی و صیانت از ابرندهای حاصل از فروش سرمایه نفت و سرمایه‌گذاری آنها در قلمروهای وسعت‌بخشی به اقتصاد اقدام کند. متأسفانه بسیاری از این رویکردهای اسناد قانونی چشم‌انداز، سیاست‌های کلی و برنامه چهارم نه‌تنها نادیده گرفته شده بلکه در تقابل با آن قرار دارد

دینامیسم‌های اقتصادی دولت حرکت می‌کند، عملکرد بودجه ۴۴ با هزینه نزدیک بیش از ۳۵ میلیارد دلار به جای حدود ۱۵ میلیارد دلار قانون برنامه و افزون بر این برای بودجه سال ۸۵ کشور، یابنگر عدم شکل‌دهی سامان و سازمان ساختار و کارکرد دولت برای اهداف توسعه‌ای است که این خود بی تضییع‌های مالی، پولی و اداری را به همراه خواهد داشت که اینها نیز به نوبه خود تشدیدکننده نابسامانی‌های اقتصادی یعنی افزایش نرخ بیکاری، بلااستفاده ماندن ظرفیت‌های اقتصادی، سوخت‌شدن بسیاری از فرصت‌ها، افزایش نرخ تورم و به تبع آن افزایش نرخ بهره‌ا‌ست. دولت و مجلس اکنون به جای چاره‌اندیشی اساسی، عملاتی و با دیدجام‌نگر و فراگیر با منظرهای دستوری هر روز فرمان‌اصلاح یکی از اهداف اقتصادی را که به تبع بسیاری از عوامل دیگر ساخته و پرداخته می‌شوند صادر می‌کنند. دستوراتی که شرایط محیطی کشور، مولاین و منطقی‌های آن به دور از ذهن دستوردهندگان آن در جامعه دارد عمل می‌کند. این دستورات تک‌بعدی و حکومتی نه‌تنها نمی‌تواند چارساز باشد، بلکه به مشکلات و عدم‌تعادل‌ها آرزوی عشق جهانی‌دش خواهد بخشید. دستوراتی که شرایط محیطی هر ایرانی دانش‌نرخ نرخ بهره بانکی در حد صفر است. این نرخ بهره برخاسته از تورم، نقدینگی، رشد اقتصادی، چگونگی منابع، مصارف، بازار پول، بازار سرمایه، ریسک، ثبات، رونق، تعامل و هم‌پندسی اقتصاد حلقی در داخل خود و با جهان است. منطق‌های حاکم بر مصوبات شورای پول و اعتبار و مصوبه‌های مجلس به دور از این منطق‌ها و موازین به هم پیوسته و خودگردان است. این مصوبات بحران جدی در بازار پول و سرمایه، ضربه جدی به نظام بانکی کشور، بانک‌های خصوصی و عمق بخشیدن به بازار پول غیررسمی و نزول فوری و دلالی کشور را به ارمان خواهد داشت. کشور هزینه‌ها، وقت بسیاری را تاکنون صرف کرده تا بتواند به بازار پول و سرمایه و بانک‌های دولتی و خصوصی یک سامان حلقایی را بدهد. بیابیم این سامان را باس داشته، آن را صیانت و اصلاح کنیم تا مجموعه قواعد اقتصادی دستوری که به تورم یک‌رقمی و نرخ بهره یک‌رقمی برسیم. نه اینکه با این کارهای تک‌بعدی موجبات ویرانی این دستاوردهای بزرگ و پرهزینه و ایجاد عدم‌تعادل و توازن و آب و آسیاب بخش غیررسمی پولی را داشته باشیم. تجارب بحران دو صندوق قرض الحسنه محلی و محدود در افغانستان و پیامدهای گسترده آن را کشور پیش روی خود دارد. با منابع مردم نزد بانک‌ها و به‌ویژه بانک‌های خصوصی بدون محابا، بدون مشارکت همه‌جانبه آنها و نظر آنها دست به این کارها نباید‌زده شود. پیام اسناد چشم‌انداز، سیاست‌های کلی و برنامه چهارم مخالفت جدی با این حرکات دستوری و اداری دولت و مجلس دارد.

آگاه در عین حال به «شرق» گفت: «بحث‌های مطرح شده درباره مسائل هسته‌ای هم در حد اعلام مواضع بود و طرح جزئیات دیدگاه‌ها و دفاعیات هر یک از طرفین از موضع خود به جلسات آتی موکول شده است.» این منبع خبری افزود که برای پیگیری برنامه جلسات، یک کمیته کاری تشکیل شده است. «حمیدرضا ترقی» دبیر سیاسی موتلفه هم تشکیل این کمیته را تایید کرد و در گفت‌وگو با «شرق» توضیح داد: «از «حمیدرضا ترقی» دبیر سیاسی موتلفه هم تشکیل این کمیته را تایید کرد و در گفت‌وگو با «شرق» توضیح داد: «از آنجا که نکات مطرح شده در جلسه نیازمند کمیته‌های کاری و پیگیری کارشناسی بود، کمیته‌ای مشترک بین دو حزب مسئول پیگیری موضوع شد. طبق مصوبه این جلسه، ترقی به همراه کاشفی از جبهه مشارکت نمایندگان طرفین در این کمیته هستند که هماهنگی‌های لازم را انجام خواهند داد.

توضیحات دبیرکل مشارکت

پس از این جلسه، «محمدرضا خاتمی» دبیرکل جبهه مشارکت به خبرنگارمه داخلی این حزب گفت: «بنا‌ی ما گفت‌وگو با همه شخصیت‌ها و احزاب و گروه‌های اثرگذار است و این ملاقات‌ها و گفت‌وگوها در سطوح مختلف در آینده هم ادامه خواهد داشت. جبهه مشارکت در این دیدار اهم مسائل کشور را مورد بحث قرار داده و دو طرف تاکید داشتند که شرایط حاضر ایجاب می‌کند به خصوص حول منافع ملی بحث‌های بیشتری صورت گیرد.» خاتمی افزود: «ما با نیروهای اصلاح‌طلب گفت‌وگوهای مستمر و مداوم داشته‌ایم که در نتیجه وحدت‌نظر خوبی هم بین ما وجود دارد ولی جای خالی گفت‌وگو با احزابی که خارج از طیف اصلاح‌طلبان هستند، حس می‌شد و طبیعاً موتلفه با توجه به سابقه و نقش آن به خصوص در شرایط فعلی، جایگاه مهمی را به خود اختصاص می‌دهد.» خاتمی ابراز امیدواری کرد که این اقدام جدید که با پیشنهاد مشارکت صورت گرفت، زمینه را برای مفاهمه و تقویت نظرات فراهم کند که تنها از این راه است که می‌توان وحدت ملی را تقویت کرد.

دیدارهای گذشته و آینده جبهه مشارکت

خبرنامه داخلی مشارکت در این زمینه گزارش داد که «سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی، حزب کارگزاران سازندگی، حزب اسلامی کار، انجمن اسلامی پزشکان و انجمن اسلامی مدرسین دانشگاه‌ها از جمله تشکل‌های اصلاح‌طلب طرف گفت‌وگوی جبهه مشارکت بوده‌اند که ملاقات با آنها قبل از موتلفه انجام شده است.» در این زمینه «سعید شریعتی» رئیس کمیته اطلاع‌رسانی جبهه مشارکت نیز به خبرنگار «شرق» گفت: «دیدار با مسئولان احزاب کارگزاران و اعتماد ملی هم در دستور کار جبهه مشارکت قرار دارد. ضمن آنکه در نظر داریم درباره

در رده‌بندی خانه احزاب و کمیسیون ماده ۱۰ برای پرداخت یارانه هم، همواره و چه در دولت خاتمی و چه دولت کنونی بالاترین امتیازات را از نظر گستردگی تشکیلات، تعداد اعضا و فعالیت حزبی به خود اختصاص داده‌اند. دیدار شنبه شب سران جبهه مشارکت با نمایانان خود در موتلفه، البته یادآور مناظره مکتوب و نامه‌های پیاپی «حبیب‌الله عسکراولادی» دبیرکل پیشین موتلفه با رضا خاتمی همتای خود در جبهه مشارکت بود که اواسط سال ۸۱ آغاز شد و چندماهی ادامه پیدا کرد. آن مناظره و گفت‌وگوی مکتوب بحثی صریح حول مسائل پیشنی و فکری دو حزب عمده سیاسی بود. یک طرف (موتلفه) و از طرف مقابل (مشارکت) می‌خواست تا نظر و تعریف خود را درباره موضوعات و مفاهیمی چون «اصلاحات»، «جمهوریت و اسلامیت»، «دیدگاه‌های امام خمینی» و برخی اصول قانون اساسی چون اصل ۱۱۰ روشن‌سازی و به تعبیر مشخص‌تر، مرز جریان خود را با نیروهای مخالف جمهوری اسلامی (اپوزیسیون) و مخالفان اندیشه‌ی اسلام سیاسی (سکولارها) اعلام کند. آن گفت‌وگوها البته به جایی نرسید و دو طرف بر حرف‌هایی که از همان نامه اول گفته بودند، پای فشردند، گویی هر یک در فضایی می‌زیست و تفنن می‌کرد و می‌اندیشید که آن دیگر، با آن بیگانه بود. چنین شد که در نهایت، دبیرکل جبهه مشارکت ششمین نامه همتای موتلفه‌ای خود را بی پاسخ گذاشت تا پروژه گفت‌وگوهای مکتوب ناکام و تافرجام بماند. حال پس از گذشت سه سال از آن روزها، پروژه گفت‌وگو بار دیگر کلید خورده‌است و البته با دو تفاوت: نخست آنکه، این بار جبهه مشارکت است که پای پیش گذاشته و آن‌طور که «حمیدرضا ترقی» دبیر سیاسی موتلفه می‌گوید، رضا خاتمی شخصاً هفته گذشته در تماسی با «محمدنبی حبیبی» دبیرکل موتلفه این ملاقات را درخواست کرده که پس از بررسی موضوع در شورای مرکزی موتلفه، این دیدار به تصویب رسید و قرار آن گذاشته شد. دومین تفاوت گفت‌وگوهای حضوری کنونی با گفت‌وگوهای مکتوب سه سال پیش، حوزه گفت‌وگو میان دو طرف است. در آن مناظره مکتوب، بیشتر بحث‌های فکری –ایدئولوژیک و دو طرف به چالش کشیده شد و اگر مسائلی همچون قتل‌های زنجریه‌ای و یا رفارانوم هم مطرح می‌شد، نقش حاشیه‌ای بر متن و گریزی از اصل بحث را بازی می‌کرد تا محورهای اساسی و تعیین‌کننده. این بار اما، واقعیت سیاست است که دوطرف (و به ویژه جبهه مشارکت) را به گفت‌وگو با رقیب سنگترا کشانده است. آن‌طور که منابع آگاه به «شرق» اطلاع داده‌اند، دو موضوع اصلی و تعیین‌کننده برای دو طرف نقطه آغاز گفت‌وگوها بوده است: اول، مسئله هسته‌ای و موقعیت کنونی کشور در حوزه سیاست بین‌الملل و دوم تحزب و شرایط کنونی فعالیت در حوزه سیاست داخلی.

جزئیات مذاکرات

در جلسه شنبه شب، همان‌طور که در ابتدای گزارش گفته شد، رضا خاتمی به همراه کاشفی و حتی از جبهه مشارکت حضور داشتند. حبیبی دبیرکل حزب موتلفه به همواره ترقی دبیر سیاسی، «اسدالله یادامیچیان» قائم‌مقام دبیرکل، «حسین انواری» رئیس مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی و «محمدعلی امانی» دبیر اجرایی این حزب هم میزبانان نشست بودند. آن‌طور که خاتمی و ترقی پس از جلسه اعلام کرده‌اند، این نشست در چارچوب سیاست «تعامل احزاب» صورت گرفته که هر دو حزب آن را در دستور کار برنامه‌های سال جدید خود قرار داده‌اند. این دیدار حدود دو ساعت به طول انجامید و بحث اصلی آن روند پرونده هسته‌ای و چشم‌انداز آینده کشور بوده است. به گفته یک منبع آگاه در جبهه مشارکت بحث درباره کمک به فعالیت احزاب دو کشور به شکل حاشیه‌ای و «درحد تعارفات» مطرح بوده و بیشتر جلسه به گفت‌وگو درباره دیدارهای طرفین حول مسائل هسته‌ای گذشته است. این منبع

گروه سیاسی، محمدجواد روح: شنبه شب دفتر مرکزی حزب موتلفه در خیابان خرمدند جنوبی میزبان میهمانان سرشناسی بود که از چند خیابان پایین‌تر آمده بودند. «سیدمحمدرضا خاتمی» دبیرکل جبهه مشارکت همراه «حسین کاشفی» معاون خود و «محمود حبینی» رئیس کمیسیون برنامه این حزب از دفتر مرکزی جبهه مشارکت در خیابان سمیه به دفتر موتلفه اسلامی آمده بودند تا گام اصلی و حرکت خبرسازری را در راهی بردارند و شکل دهند که خاتمی از آن به عنوان «گفت‌وگو با احزاب و شخصیت‌های اثرگذار» یاد کرده است. این دیدار به خواست جبهه مشارکت انجام شد. این حزب گسترده اصلاح طلب در یکی از جلسات دفتر سیاسی خود در زمستان سال گذشته تصویب کرده‌بود در مورد مهمترین مسائل کشور و به ویژه پرونده هسته‌ای با برخی مسئولین، چهره‌ها و تشکل‌های سیاسی گفت‌وگوها و رایزنی‌هایی را سامان دهد. در این چارچوب، پیش از این تعدادی از سران جبهه مشارکت با «اکبر هاشمی‌رفسنجانی» رئیس مجمع تشخیص مصلحت، «سیدمحمد خاتمی» رئیس‌جمهور پیشین و «حسن روحانی» دبیر سابق شورای عالی امنیت ملی و مسئول سابق پرونده هسته‌ای دیدار و گفت‌وگو کرده بودند و دیدگاه‌ها خود پیرامون پرونده هسته‌ای را ارائه داده بودند. دیدارها و رایزنی‌های جبهه مشارکت حتی با فرارسیدن تعطیلات نوروزی هم متوقف نشد، به گونه‌ای که دبیرکل این حزب در این ایام برای دیدار با چند تن از مراجع تقلید (آیت‌الله منتظری، آیت‌الله موسوی اردبیلی، آیت‌الله صافی گلپایگانی) و نماینده آیت‌الله سیستانی به قم رفت. در این سفر قرار بود خاتمی با آیت‌الله صامعی و آیت‌الله مکارم شیرازی نیز دیدار کند که به نوشته خبرنامه داخلی این حزب، به دلیل سفر این دو مرجع تقلید دیدار با آنها ممکن نشد.

دیدار با ناطق نوری

اما دیدارهای سرساز جبهه مشارکت از هفته گذشته آغاز شد. زمانی که دبیرکل و چند تن از سران این حزب به دیدار «علی‌اکبر ناطق‌نوری» رفتند و دیدگاه‌های وی درباره جبهه مشارکت و نیز درباره مسائل هسته‌ای را جویا شدند. طبق اخباری که «شرق» کسب کرده، ناطق‌نوری در این دیدار، فعالیت‌های جبهه مشارکت را «خوب و قابل توجه» توصیف کرده و از سران این حزب خواسته ملاقات‌ها و رایزنی‌های خود را با چهره‌های سیاسی و احزاب جریان‌های مختلف درون نظام ادامه دهند. ناطق‌نوری در این جلسه همچنین به مفاد بیانیه اخیر جبهه مشارکت پرداخته و با اشاره به اینکه بیانیه این حزب را خوانده است، نکات آن را «قابل تامل» ارزیابی کرده، جبهه را موردی به آن انتقاد داشته است. دیدار جبهه مشارکت با ناطق‌نوری چند روزی قبل از آن انجام شد که وی کناره‌گیری خود را از تشکیلات سیاسی جناح راست (معروف به «شورای هماهنگی نیروهای انقلاب») اعلام کرد. تشکیلاتی که پس از انتخابات مجلس ششم شکل گرفت و طی سه سال گذشته با پیروزی در سه انتخابات شوراهای دوم، مجلس هفتم و ریاست جمهوری نهم عملاً احزایی چون جبهه مشارکت را از همه موقعیت‌های خود در ساخت قدرت بی‌بهره ساخت.

دیدار با موتلفه

دیدار با ناطق‌نوری هم با وجود همه اهمیت آن می‌توانست در چارچوب دیدارهای پیشین جبهه مشارکت با هاشمی‌رفسنجانی، محمد خاتمی و حسن روحانی ارزیابی شود، گرچه هیچ‌کس نقش پررنگ‌تر ناطق‌نوری نسبت به سه تن دیگر را در مناسبات جناحی درون جمهوری اسلامی نادیده نمی‌گیرد. با این حال دیدار با ناطق‌نوری زمانی اهمیت دوچندان پیدا کرد که به فاصله چند روز سران جبهه مشارکت به دیدار همتایان خود در حزب موتلفه رفتند. این دو حزب سیاسی هر یک گسترده‌ترین تشکیلات را در جبهه سیاسی خویش دارند، این مسئله نه یک ادعا که واقعییتی است مورد تایید ناظران و حتی دستگاه‌های مسئول. چنانکه

